

Minden ötödik kertművelő bátran túladagolná a növényvédőszer

2017. március 24. – Félézer termelő megkérdezésével végzett felmérést a növényvédőszer-használati szokásokról a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara. A kutatás eredményeinek ismeretében elmondható, hogy pánikra ugyan nincs ok, de mindenképpen ráfér a szakmára a tájékozódás, a fiatalítás és a tévhitekkel szemben a hiteles információforrások követése. Megoldást jelenthetnek továbbá a biztonságosabb biológiai növényvédőszer, különösen a laikus hobbikertészek körében.

Egyre jobban foglalkoztatja a közvéleményt, hogy a fogyasztók asztalára kerülő zöldségek és gyümölcsök milyen növényvédőszeres kezelést kapnak növekedésük során, és ebből kerülhet-e valamennyi az emberi szervezetbe. Évről évre fellángol a vita, hogy milyen minőségű áruval találkozhatunk a hipermarketekben vagy a vásárcsarnokokban. Ezzel párhuzamosan egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a termelői piacok és a házi értékesítésből származó portékák. Az élénkülő falusi turizmusnak köszönhetően pedig folyamatosan erősödik az a meggyőződés, hogy aki a magának termelt mennyiségből értékesít, az bizonyára semmilyen növényvédőszer sem használ, így tökéletesen egészséges termény garantálható náluk. A szkeptikusok viszont éppen ennek ellenkezőjét állítják: aki néhány parcella földből és alkalmi piacozásból kell megéljen, az a kiszolgáltatottság miatt nem lesz rest olcsó, de brutális hatású szerekhez nyúlni, ha azt éppen szükségesnek látja, annak érdekében, hogy megóvja terményét.

Ezt a helyzetet igyekezett tisztázni a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara, amikor saját adatbázisán kertbarát-egyesületek, gazdálkodói szervezetek, profi- és hobbikertészek körében indított útjára egy szakmai kérdőívet. **A kutatás kifejezetten a növényvédőszer-használati szokásokat, a szerekkel kapcsolatos előítéleteket, a szakmai gyakorlatot illetve az általános gazdálkodói paramétereket firtatta. A kérdések vizsgálták, hogy mennyire szabálykövetők a szerhasználatban a magyar kertészek, mennyi energiát áldoznak arra, hogy lépést tartsanak a szakmai követelményekkel, illetve milyen forrásból informálódnak az újdonságokról.**

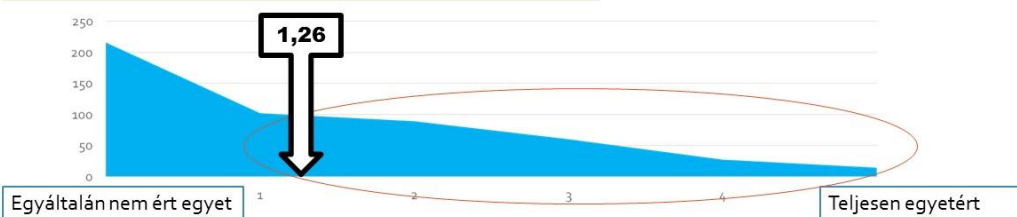
A legfontosabb problémát az előírások be nem tartása, a túladagolás, illetve a nem megfelelő módon történő kihordás okozhatja. „Amennyiben szakszerűtlen permetezés miatt nem fejtheti ki a hatását egy szer, mert nem a megfelelő helyre jut a növényen, és újbóli kezelést végez a gazda, esetleg túl is adagolva, majd pedig a kezelés után előírt türelmi időt meg sem várva viszi értékesítésre terményeit, akkor halmozottan károsító hatást érhet el a fogyasztónál.” – figyelmeztet Zsigó György növényvédő mérnök.

A mindösszesen 527 beérkezett válasz alapján rögtön elmondható, hogy **a növénytermesztő szakmában az átlagéletkor az egyébként is öregedő társadalmunkhoz képest is különösen magas.** Noha internetes kérdőívet kellett kitöltenie a meginvitált gazdálkodóknak és kertbarátoknak, ami elvben lefele torzította volna a korfát, mégis a kitöltők több mint fele 50 évnél idősebb volt, harmada 25 évnél régebben úzi a szakmát. Az ország egészét lefedő mintában ugyanúgy szerepeltek változatosan néhány száz négyzetméteres, illetve több tucat hektáros területen gazdálkodó kertészek is, így egyenletes eloszlású mintán lehetett vizsgálni a szerhasználati szokásokat.

A növényvédőszerrel kapcsolatos attitűdvizsgálat három kérdéskörre terjedt ki: milyen mértékben ismerik el véletlen vagy szándékos eltéréseiket a szerhasználatban, mennyire korszerű a tudásuk a növényvédelemről, és miként vélekednek a növényvédőszer hatásáról. Minden kérdésnél 0 és 5 közötti értékekkel mérték a helyeslést és az egyet nem értést. A legkritikusabb kérdés esetében, miszerint két-háromszoros adagolástűllépés is belefér-e a mai növényvédőszerknél, a válaszadók átlaga 1,26-ra jött ki. Ez nem tűnik soknak egy ötös skálán, azonban érdemes az értékek eloszlását is vizsgálni: **a túladagolást csak a válaszadók fele utasítja el kategórikusan, míg az ötöde kisebb nagyobb mértékben egyetért ilyen mértékű túladagolással is.**

Mit mutat valójában egy „problematikus” átlag

„Olyan ráhagyással tervezik a szereket, hogy két-háromszoros adagolás is befér.”

A megkérdezett embereknek több mint fele tehát nem utasítja el kategórikusan a túladagolást, 20%-uk pedig valamilyen mértékben egyet is ért ezzel! Minden ötödik nyilatkozó terményénél tehát számíthatunk túlpermetezésre!

A kutatás három jellegzetes felhasználói profilt különböztetett meg a válaszok alapján. A „profi gazdálkodók” elsődleges megélhetési forrásként tekintenek a földre, és nagyobb területen, jelentős kiadások mellett használnak szereket. A „piacjárók” csak nyugdíjuk kiegészítéseként, vagy más megélhetési forrás hiányában termelnek, jellemzően saját ingatlanjukhoz kapcsolódó kertekben, öröklött termelési gyakorlatokat követve. A „hobbikertesek” inkább saját fogyasztásra, vagy ismerősi körnek termelnek, rekreációs, vagy keresetkiegészítési céllal, körükben vegyesen vannak nyugdíjasok és fiatalabb középkorúak is.

Termelői profilok

Földműves

- Elsődleges megélhetésként
- Jellemzően 10hektár fölött
- Kb. 50 éves
- Folyamatos és szakszerű növényvédőszer-használat
- Közép-Magyarországon kívüli vidéki területeken

Piacozó

- Más megélhetés híján termel, kiszolgáltatott
- Jellemzően családi birtokon, vagy zártkertben
- 50 évnél idősebb
- Hagyományos és öröklött művelési gyakorlatot alkalmaz a szerhasználat során

Hobbikertész

- Keresetkiegészítő, vagy rekreációs céllal kertészkedik
- Fél hektár alatti területen
- Alkalmi növényvédőszer-használó, autodidakta
- Nyugdíjas, illetve 50 alatti aktív (hétvégi) korosztály is
- Közép-Magyarország felül reprezentált

A kutatás rákérdezett, hogy előfordul-e, hogy a megkérdezett vét az adagolásban, vagy a türelmi időben. A válaszok alapján ettől nem kell tartani. Ugyanakkor arra kérdésre, **hogy ismerősei körében akad-e aki vét, három-négyszer erősebb értékek jöttek ki mind a teljes mintán, mind pedig az egyes profil részmintákon.**

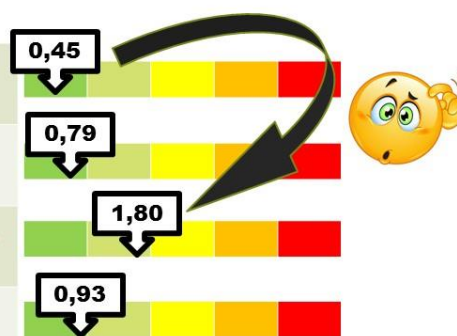
Attitűd eredmények a teljes mintán – direkt vétséget firtató kérdések

Előfordul, hogy eltévesztem az adagolást egy növényvédőszernél.

Ahhoz, hogy meglátsszon a védekezés eredménye, az adagolást túl kell lépjem.

Az ismerőseim körében kevesen követik az előírásokat a növényvédelem során.

Képtelenség fejben tartani, hogy mikor takarítsunk be az utolsó kezeléshez képest.

A szerhasználat során kevesen vallják be tévedéseiket, de jellemző, hogy azért ismerünk olyanokat, akik viszont nem körültekintőek...

A kutatás során igazolást nyert, hogy a hobbi céllal termesztők sokkal kevésbé precízek és szabálykövetők az adagolás és türelmi idők tekintetében, mint a profi gazdálkodók, vagy a keresetkiegészítési céllal piacra járó kistermelők.

A teljes mintán is aggodalomra ad okot, hogy úgy nyilatkoztak a termelők, hogy az újabb szerekkel nehéz lépést tartani, ráadásul hatásfokuk sem kielégítő, a piacrajárók és a hobbikertészek az átlagnál is rosszabb véleményeket fogalmazták meg. **Ez sajnos azt a gyanút igazolja, hogy a háztáji forrásból, termelői piacon, vagy út szélén háznál vásárolt termény kevésbé szakszerű kezelést kap, mint a nagyobb volumenben termelőknél.**

Attitűd eredmények a piacozói mintán – hatásfokot firtató kérdések

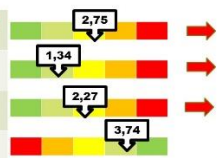
A ma forgalomban lévő szerek hatása messze elmarad az egykor kapható növényvédő-szerekétől.

Olyan ráhagyással tervezik a szereket, hogy két-háromszoros adagolás is belefér.

A korlátozó előírások és szabályzatok nyomán lassan elvesz a hatása a szereknek.

Akkor lennék elégedett, ha csak biológiai szerekkel védhetném a terményeimet.

Ráadásul a piacosok koruknál fogva a leginkább hajlamosak a régi szerek iránti nosztalgiára.

Eredmények a hobbikertész mintán – kompetencia kérdések

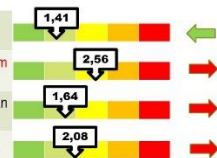
A növényvédelem terén nekem már nem igazán tudna bárki újat mondani.

Az újabb és újabb növényvédő szereket már nem tudom figyelemmel követni.

A használati utasítások szövegezését képtelenség józan ésszel megérteni.

A szerek használati utasítása túl hosszú, nem lényegre törő a megfogalmazásuk.

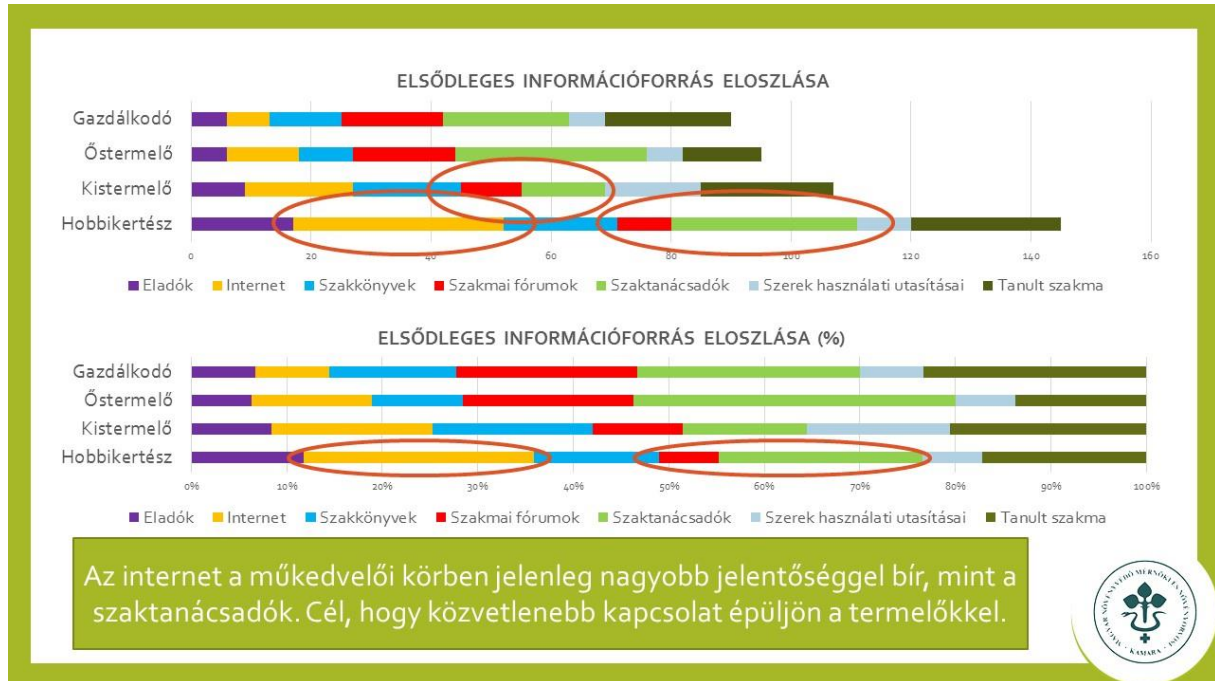
A kertbarátok szakmai felkészültsége is némileg rosszabb az átlagnál.

A szerek változatosságáról elmondható, hogy a gazdálkodók több mint fele csak 5-nél kevesebb szert használ, és erre egy évben 24ezer forintnál kevesebbet áldoz, és leginkább csak alkalmilag, vagy végszükség esetén használja ezeket.

Zsigó György szerint mindenképpen fontos, hogy a kertekben gazdálkodók szakszerűen informálódjanak, nyomon kövessék a növényorvosi kamara rendszeres jelentéseit, a védekezéssel kapcsolatos időzített tanácsait, szezonális útmutatásait. Nem szerencsés, hogy a megkérdezetteknek túlsúlyban vannak az interneten fellelhető információ források, ugyanakkor szerencsére ezeknek nem tulajdonítanak a kertbarátok nagyobb jelentőséget, mint a szakmai útmutatóknak, szaklapoknak,

szaktanácsadói hálózatoknak. Az ezeken keresztül elérhető információval megelőzhetők a véletlen vagy szándékos szerhasználati hibák, és visszaszoríthatók a hiedelmek.

Persze nem mindenkinek van módja, hogy szinte hivatásszerűen tájékozódjon a növényvédelemről. **A szakértő szerint megoldást jelent a növényvédelemben a biológiai szerek használata.** Ezeknél nem merül fel a várakozási idő problematikája, ugyanakkor megfelelnek a kistermelők és műkedvelők céljainak, de közben minimális felelősség hárul rájuk az esetlegesen szakismeret hiányából bekövetkező hibáknál. Dr. Tarczali Gábor a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara elnöke arra emlékeztetett, hogy az Európai Unió is egyre inkább a biológiai növényvédelem terjedését pártolja legfrissebb állásfoglalásaiban. Ugyanakkor hozzátette, fontos, hogy az átmenetet megfelelő edukáció, és alapos hatáselemzés kísérje, hogy ne keletkezzenek olyan lefedetlen foltok, amelyekben egyes, korábban már hatékonyan visszaszorított, ugyanakkor biológiai úton még nem elég hatékonyan irtható kártevők és kórokozók újra erőre kaphatnak. Mint fogalmazott, a legfontosabb az integrált növényvédelem, a kémiai szerek szükséges minimális használata, és más fizikai, biológiai eljárásokkal való vegyítése.

A szakma mellett a lakossági edukáció is fontos a szakemberek szerint, hiszen egyelőre nagyon hiányosak az ismeretek a biológiai szerek mibenlétét illetően. Emlékeztetes, hogy egy nemrégiben a GardenExpo és a Kwizda Agro Hungary megbízásából, 3000 (háromezer) háztartás körében végzett körkérdeés eredménye szerint a laikus szóhasználatban a „bio” jelentése nagyjából annak felel meg, hogy az adott termés az öntözésen kívül semmilyen más kezelést nem kapott.

A kutatási beszámoló prezentáció az alábbi linkről tölthető le 2017. március 30-ig: <https://we.tl/yYl3sFgQdk>

Kapcsolat

Papp Petra Anna, Kiosk PR Kft., +3630-6988952, p.p.a@kiosk-pr.hu